587/00

Den 14. februar 2000 blev i sag nr. 50.952:

Xxxxxxxxxxxxxxxxx
Xxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxx

mod

Forsikrings-Aktie-
selskabet Trekroner
Jens Kofods Gade 1
1268 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forældrene til nu afdøde forsikringstager L.H., som havde ulykkesforsikring i Forsikrings-Aktieselskabet Trekroner, klager ved deres advokat over selskabets afvisning af at udbetale den til forsikringen knyttede dødsfaldssum på 500.000 kr.

Selskabet har afvist udbetaling med henvisning til, at afdøde fremkaldte ulykkestilfældet ved grov uagtsomhed, samt at afdødes selvforskyldte beruselse var hovedårsag til ulykkens indtræden.

Af politirapporten samt sagens øvrige akter fremgår følgende:
Afdøde L.H., født i 1973, omkom ved et færdselsuheld den 13/10 1998 kl. 15.04, idet han i venstre kørebanehalvdel kørte frontalt sammen med en modkørende lastbil, hvorved han blev dræbt på stedet. Lastbilchaufføren har forklaret, at han kom købende ad Roskildevej mod nord med 70-80 km/t, da et modgående køretøj ført af L.H. pludselig trak ud foran ham. Der blev udtaget urinprøve kl. 15.50 af afdøde, som viste 1,84 promille. Om hændelsesforløbet forud for ulykken fremgår, at afdøde havde været sammen med sin bror fra kl. 11.00, og at de på en pub hver havde drukket 1 øl. Herefter var de kørt hen til en anden restauration, hvor de havde spillet på spillemaskiner, og hvor de hver havde indtaget ca. 2 øl. På et tidspunkt havde afdøde udtalt, at han ville køre hjem til Hillerød for at hente sin hund. Hunden var til stede i den forulykkede bil og blev på grund af svære skader aflivet af Falck.

Der er foretaget vidneafhøringer af de motorkøretøjer, som kørte bagved afdøde (part 1) og modparten (part 2) og af politirapporten fremgår bl.a.: "**Vidnet, Blikkenslagermester R.U.** … kørte som bil nummer fem i en række efter Part 1, der kørte i en blå Opel Ascona. Han forklarede, at den blå bil kørte meget underligt, idet den flere gange svingede over i den modsatte vejbane uden nogen egentlig grund, nærmest ligesom om der var noget galt med bilen eller inde i bilen. Den blå bil kørte på en sådan måde, at de bagved kørende biler holdt en god afstand på ca. 100 m, da det var forbundet med en vis risiko, at komme nærmere bilen, da det var uvist, hvilket manøvrer den foretog. Vidnet var ikke helt klar over, hvor mange gange bilen havde været ovre i den anden vognbane. Da den blå bil nåede hen til S… Skole kørte den pludselig lige ud foran en modkørende lastbil, hvorved vidnet bemærkede, at alt blev en stor røgsky, hvor lastbilen pludselig dukkede ud af skyen og fortsatte med blokerede bremser ind gennem et plankeværk og direkte ind i hushjørnet på en nærliggende bygning. … Vidne S.M.J. blev d.d. telefonisk afhørt til rapporten. Han forklarede, at han før uheldet som fører af sin personbil kørte Slangerup mod Ølstykke ad A6. Vidnet kørte som bil nr. 3 bag part 1. Ca. 50 m før uheldsstedet så vidnet, at part 1 pludselig kørte over i den modsatte kørebane ud foran part 2.s lastbil. Part 2 forsøgte forgæves at undvige og part 1 kørte frontalt ind i part 2.s køretøj. Vidnet havde ikke bemærket part 1.s køretøj før ca. 50 m før uheldet og han havde ikke bemærket om der foregik noget i part 1.s køretøj. Efter uheldet så han en hund ligge ved siden af part 1.s bil, men han vidste ikke om part 1 havde forsøgt at undvige hunden eller om hunden var i bilen. Vidnet mente, at part 1 ret pludselig trak over i modsatte kørebanehalvdel og det var ikke på en sådan måde, at han langsomt trak længere og længere over i den modsatte kørebanehalvdel. … Vidnet, J.U.B., … blev d.d. truffet på uheldsstedet ved vores ankomst. Han forklarede kort, at han i sin personbil kørte ad A6 mod syd bag ved part 1, som kørte i samme retning. Part 1 overhalede pludseligt, men blev ramt af part 2, der kørte i modsat retning. ... Efterafhøring af vidnet J.U.B. ... Han forklarede vedrørende færdselsuheldet, at han kørte bagved part 1, som over en længere strækning kørte meget slingrende. Han var både lidt ovre i den modsatte kørebane og ude i rabatten. Hans slingrende kørsel gjorde, at afhørte holdt sig på god afstand af part 1. På et tidspunkt slingrede part 1 over i den modsatte kørebane, hvor han næsten frontalt kørte ind i part 2. Vedrørende den slingrende kørsel mente afhørte, at part 1 enten var beruset, eller var blevet generet af den hund, som han havde i bilen. … Vidnet, S.B.P. … blev d.d. truffet ved vores ankomst til

uheldsstedet. Hun forklarede kort, at hun havde set uheldet. Hun havde kørt bag ved part 2 i uheldsøjeblikket. … Efterafhøring af S.B.P. … Hun forklarede, at hun kørte bag-ved part 2, da hun lagde mærke til part 1s slingrende kørsel. Hun og part 2 kørte med ca. 80 km/t. Der var ingen biler foran part 1, og vidnet tænkte, 'hvad er det dog han la-ver', om hans slingrende kørsel. Vidnet så dernæst, at part 1 kørte ud foran part 2, og bilerne kørte næsten frontalt sammen."

Afdødes mor har til politirapporten forklaret, at afdødes hund muligvis havde forstyrret kørslen, idet det var en stor hund, selv om den kun var ca. 6 måneder gammel, og at den endnu ikke var ordentligt afrettet.

Statens Bilinspektion fandt ved sin undersøgelse af den af afdøde førte bil ikke fejl eller mangler, som kunne antages at have været årsag eller medvirkende årsag til uheldet.

I selskabets advokats skrivelse af 13/8 1999 til nævnet hedder det bl.a.: "På grundlag af oplysningerne i politirapporten har såvel Trekroner Forsikring som Codan Forsikring, der er ansvarsforsikrer for den lastbil, som afdøde kolliderede med, fundet, at afdøde har forvoldt skaden ved grov uagtsomhed. Dette medfører i henhold til betingelserne for fritidsulykkesforsikringen sammenholdt med forsikringsaftalelovens § 18, at retten til er-statning under forsikringen bortfalder, og i medfør af færdselslovens § 101, stk. 2, at ret-ten til erstatning fra Codan nedsættes med 1/3. Bedømmelsen af afdødes grove uagt-somhed skal efter Højesterets domme i sagerne U 1995.737 og U 1998.1693 ske på baggrund af en vurdering af, om afdøde umiddelbart før ulykkens indtræden indså eller burde have indset, at hans adfærd indebar en indlysende fare for den konkret indtrådte skade. Henset til afdødes slingrende kørsel frem til ulykkesstedet og det umotiverede sving over de dobbelt optrukne spærrelinjer med sammenstødet til følge, er det sel-skabets opfattelse, at afdødes kørsel i sig selv opfylder de af Højesteret opstillede be-tingelser for at anse skaden forvoldt ved grov uagtsomhed. Selv hvis det antages, at af-dødes hund – som antydet af et enkelt vidne i politirapporten – over en længere stræk-ning havde generet afdøde i en sådan grad, at det var årsagen til, at han slingrede på tværs af vejbanen, var det groft uagtsomt at beholde hunden i bilen uden at fastgøre den, så den ikke kunne genere afdødes fortsatte kørsel. Afdøde burde med andre ord have indset, at undladelsen af at fastgøre hunden indebar en så indlysende fare for den

konkret indtrådte skade, at han handlede groft uagtsomt. Særligt for så vidt angår spørgsmålet om grov uagtsomhed henledes ankenævnets opmærksomhed på Vestre Landsrets dom af 22. april 1997 (vedlagt), hvor afdødes forudgående alkoholindtagelse (promille 0,86) i tillæg til hasarderet kørsel (betydelig hastighedsoverskridelse), udgjorde et groft uagtsomt forhold efter FAL § 18, stk. 2 med bortfald af retten til udbetaling af ulykkesforsikringssummen til følge. Endvidere henledes ankenævnets opmærksomhed på Østre Landsrets dom af 13. januar 1999 og Københavns Byrets dom af 24. februar 1999. Begge sager vedrører nedsættelse af erstatningen med 1/3 efter færdselslovens § 101, stk. 2, hvorefter der alene kan ske nedsættelse af skadelidtes ret til erstatning i tilfælde, hvor skadelidte har medvirket til skaden ved 'kvalificeret' grov uagtsomhed, altså en strengere vurdering af grov uagtsomhed end efter FAL § 18 og EAL § 19. I begge de nævnte domme skete der imidlertid nedsættelse på grund af grov uagtsomhed i en situation, hvor skadelidte på henholdsvis knallert og motorcykel, overskred midterlinjen på kørebanen og kolliderede med et modkørende køretøj, uden at der kunne angives nogen rimelig grund for overskridelsen. Den åbenlyse risiko for den konkret indtrådte skade som en ubegrundet overskrivelse af midterlinjen indebar, var efter Østre Landsrets og Københavns Byrets opfattelse udtryk for 'kvalificeret' grov uagtsomhed efter færdselslovens § 101, stk. 2. Som nævnt ovenfor afviser selskabet tillige dækning med henvisning til afdødes selvforskyldte beruselse, jf. forsikringsbetingelserne sammenholdt med FAL 20, 2. pkt., 1. led. Selskabet har bevisbyrden for, at afdødes alkoholindtagelse (den selvforskyldte beruselse) var hovedårsagen til ulykkens indtræden, hvilken bevisbyrde selskabet sædvanligvis kan løfte, såfremt afdødes alkoholpromille på ulykkestidspunktet var af en vis størrelse. I rets- og ankenævnspraksis vedrørende FAL § 20, 2. pkt., 1. antages det, at er der ikke i øvrigt i sagen forhold, som med rimelighed kan antages at være hovedårsag til ulykken, skyldes ulykken selvforskyldt beruselse, hvis alkoholpromillen var over ca. 1,20. Målinger af alkoholkoncentration i urin giver ikke en så sikker bestemmelse som ved målinger i blod. Det ændrer imidlertid ikke på, at selv under hensyn til den usikkerhedsmargin, der er forbundet med måling af alkohol i urinen, er det altovervejendende sandsynligt, at afdødes promille var over 1,2. Sammenholdes målingen af afdødes alkoholkoncentration med forklaringerne til politirapporten om afdødes slingrende kørsel, hvor han flere gange – umotiveret – svingede over i den modsatte vejbane, forekommer det utvivlsomt, at afdødes alkoholpåvirkethed var årsagen til dødsulykken. Ankenævnets omtænksomhed henledes endvidere på straf-

fedommen i U 1994.334 Ø, hvor der alene var taget en urinprøve fra en person, som var tiltalt efter færdselslovens § 53, stk. 1 (spritkørsel). Urinprøven viste en alkoholpromille på 2,94 og tiltalte forklarede, at han over et tidsrum på ca. 5½ time havde indtaget 7-8 rom og colaer, hvilket ikke i sig selv burde give en alkoholpromille på over 0,8. Både by- og landsretten fandt imidlertid – efter en forelæggelse for Retslægerådet – at anklagemyndigheden havde løftet bevisbyrden for, at tiltaltes promille på tidspunktet for kørslen var over 2,5. Sammenholdes dommen med den meget høje alkoholpromille i afdødes urin og det forhold, at afdøde og hans broder allerede om formiddagen på en almindelig tirsdag havde påbegyndt alkoholindtagelse, hvorfor det næppe kan udelukkes, at afdøde indtog yderligere alkohol, mens han var hjemme og hente sin hund, må det lægges til grund, at afdødes promille var over 1,2 på dødstidspunktet. Sammenfattende fastholder selskabet således afvisningen af klagernes krav på udbetaling af dødsfaldssummen under den tegnede ulykkesforsikring med forsikringsbetingelsernes dækningsundtagelser for grov uagtsomhed og/eller selvforskyldt beruselse, jf. forsikringsaftalelovens §§ 18 og 20."

Arvingernes advokat har hertil i skrivelse af 24/8 1999 til nævnet bemærket: "Advokat J.R. antyder, at mine klienters to sønner var på værtshustur 'på en almindelig tirsdag' om formiddagen den 13/10 1998. Forholdet var det, at L.H. var tjener og at han på sin fridag besøgte en restaurant, hvor han havde været elev. Hvad angår den slingrende kørsel er vidneforklaringerne meget usikre og forskellige. f.eks. har modparten (lastbilchaufføren) ikke bemærket noget før sammenstødet (ulykken), men bilisten bagved lastbilen (S.B.P.) havde set slinger, hvilket forekommer usandsynligt, hendes udsyn taget i betragtning. R.U., der kørte som bil nr. 5 efter L.H. forklarer, at han har bemærket slinger og underlig kørsel, men ikke noget eksakt. Det må igen antages, at hans betragtninger er noget usikre, jf. hans placering i rækken. S.M.J., der kørte som bil nr. 3 efter L.H., har intet bemærket før L.H. trækker ud i modsat kørebanehalvdel. Han forklarer, at L.H. pludselig trækker ud og antyder, at det kan have været den store hundehvalp der har skubbet til LH. J.U.B. forklarer oprindeligt intet om slinger, men efterfølgende husker han slingrende kørsel m.m. Det er oplagt, at han er påvirket af R.U.'s forklaring (samme efternavn og sandsynligvis i familie). Det bestrides derfor fortsat, at L.H. har handlet groft uagtsomt som anført af advokat J.R. L.H. har, jf. Højesterets bemærkninger i U.98.1693 og U. 95.737 ikke handlet groft uagtsomt. Han har ikke udvist

en adfærd, der indebar en så indlysende fare for den indtrådte skade, at han kan anses at have forvoldt den ved grov uagtsomhed i den forstand hvor dette udtryk er anvendt i Forsikringsaftaleloven. L.H. kørte med den tilladte hastighed, han var ikke påvirket af spiritus i færdselsmæssig betydning og der var ingen fejl/mangler ved bilen. At han muligvis har fået et skub af hundehvalpen og derved kortvarigt har mistet herredømmet over bilen og derved er kommet til at køre over i modsat kørebanehalvdel, er ikke grov uagtsomhed. Episoden har strakt sig over få sekunder og L.H. har ikke haft mulighed for at afværge skubbet. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er regler for om hunde skal være bundet eller i bur under bilkørsel. Langt de fleste familiehunde sidder løst i bilerne."

Nævnet udtaler:
Det er uoplyst, hvor lang tid der gik fra afdøde indtog den sidste øl, og indtil ulykkestilfældet indtraf. Da måling af alkoholkoncentrationen i urinen endvidere er forbundet med en vis usikkerhed, finder nævnet, at den foreliggende tvist ikke kan afgøres uden en egentlig bevisførelse vedrørende årsagen til den omtvistede skade. En sådan bevisførelse kan ikke ske for nævnet, men bør i givet fald ske ved domstolene.

I medfør af § 4, stk. 1, i nævnets vedtægter må nævnet derfor afstå fra at viderebehandle sagen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

J. Hermann
formand